

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtionavustuksen myöntäminen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistamiseen liittyvään ICT-muutokseen

Krista Kiuru
Perhe- ja peruspalveluministeri

22.12.2021

Sote-uudistus

Yleistä avustuksesta

- Hyvinvointialueiden perustaminen edellyttää laajoja muutoksia kunnilta, kuntayhtymiltä ja pelastustoimelta siirtyvien tietojärjestelmien käyttöön.
- Sosiaali- ja terveysministeriö jakaa valtionavustuksia toimintansa aloittavien hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän ICT-infrastruktuurin ja tietojärjestelmien muutostöihin.
- Avustusrahoituksen ensisijaisena tavoitteena on varmistaa hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän häiriötön toiminta ja asukkaiden palvelujen jatkuvuus sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueille vuodesta 2023 alkaen.
- Välttämättömän muutoksen lisäksi hyvinvointialueilla on myös paljon suunnitelmia yleisen digitalisaation edistämiseksi – tätä avustusta ei kuitenkaan ole suunnattu näihin tarkoituksiin

Rahoituskokonaisuus 220 miljoonaa

- Nyt jaettava valtionavustus koskee vuosien 2021-2022 määrärahoja
- STM toteutti alkuperäisen avustushaun lisäksi käynnistysvaiheen kustannuksia koskevan rahoituksen myöntämisen. Vuoden 2021 määrärahasta myönnettiin esivalmisteluavustusta kuudelletoista alueelle yhteensä lähes 16 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi noin 4,8 miljoonaa euroa käytetään keskitetysti tuotettavien tukipalvelujen kustannuksiin DigiFinland Oy:n kautta.
- Julkisen talouden suunnitelmassa ICT-kustannuksiin on varattu vuosina 2021 - 2025 yhteensä 444 miljoonaa euroa
- Nyt jaettavan avustuksen lisäksi julkisen talouden suunnitelmassa on vuosille 2023 - 2025 varattu noin 220 miljoonan euron valtionavustusrahoitus, jonka jakamisen valmistelu aloitetaan myös vuonna 2022.
- Hyvinvointialueet päättävät, mistä ja minkälaista ICT-osaamista ne hankkivat muutoshankkeisiinsa. Valtionavustusta ei voi käyttää uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien hankintaan, vaan hyvinvointialueen tulee rahoittaa ne itse.

Suomen kestävä kasvun ohjelma valtionavustushaut

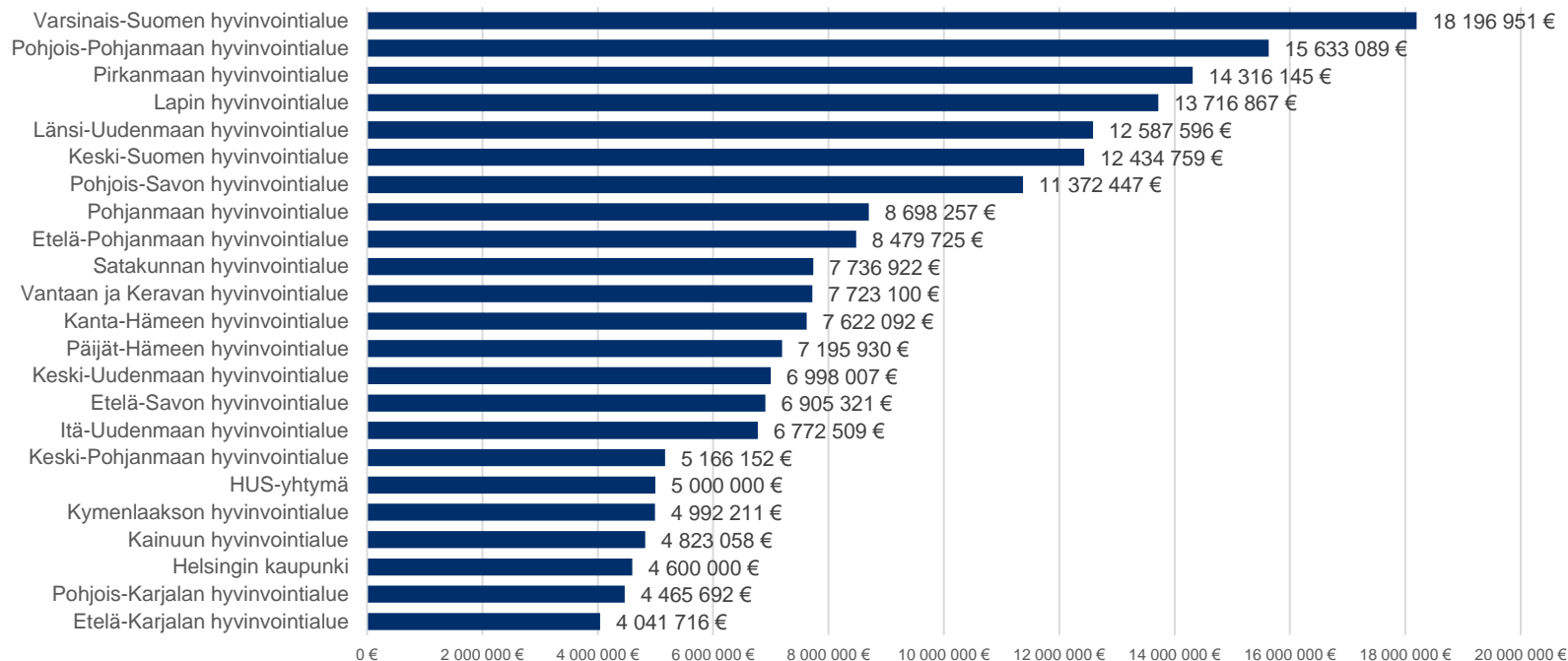
- Pilari 4 Investointi 4: Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot: 100 miljoonaa euroa jako
- Avustusten myöntäminen jaksotetaan kahteen hakuvaiheeseen siten, että avustusten käyttöajat muodostavat katkeamattoman kokonaisuuden.
  - Ensimmäinen haku käynnistyy vuoden 2021 lopussa ja koskee vuotta 2022.
  - Toinen haku toteutetaan syksyllä 2022 ja koskee vuosia 2023 – 2025.
- Ensimmäisessä valtionavustushaussa rahoitusta myönnetään:
  - tarkemman suunnitelman laatimiseen vuosina 2023–25 toteutettaville hankkeille,
  - kansalliseen yhteistyöhön osallistumiseen ja
  - investointikohtaisten toimenpiteiden toimeenpanoon rajatuilta osin.
- Ensimmäisessä haussa hakemuksen tulee sisältää alustava suunnitelma hankkeen toteuttamisesta vuosina 2022–2025 ja toimeenpanosuunnitelma vuodelle 2022.

Avustuksen jakautuminen hakijoiden kesken

Varsinais-Suomen hyvinvointialue	18 196 951 €
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	15 633 089 €
Pirkanmaan hyvinvointialue	14 316 145 €
Lapin hyvinvointialue	13 716 867 €
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	12 587 596 €
Keski-Suomen hyvinvointialue	12 434 759 €
Pohjois-Savon hyvinvointialue	11 372 447 €
Pohjanmaan hyvinvointialue	8 698 257 €
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	8 479 725 €
Satakunnan hyvinvointialue	7 736 922 €
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	7 723 100 €
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	7 622 092 €

Päijät-Hämeen hyvinvointialue	7 195 930 €
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	6 998 007 €
Etelä-Savon hyvinvointialue	6 905 321 €
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	6 772 509 €
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	5 166 152 €
HUS-yhtymä	5 000 000 €
Kymenlaakson hyvinvointialue	4 992 211 €
Kainuun hyvinvointialue	4 823 058 €
Helsingin kaupunki	4 600 000 €
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	4 465 692 €
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	4 041 716 €

Avustuksen jakautuminen hakijoiden kesken

Yleistä avustushaun kulusta

- Avustushaku toteutettiin 16.9. – 22.10.2021
- Hakemusten yhteenlaskettu summa oli noin 1,025 miljardia euroa
- Kaikille hakijoille esitettiin pyyntö karsia hakemus välttämättömään
- Karsittujen hakemusten yhteenlaskettu summa oli noin 924 250 miljoonaa euroa
- Hakemusten yhteismitattomuuden vuoksi päädyttiin jakamaan merkittävä osa avustuksesta muilla kuin hakemukseen pohjautuvilla kriteereillä
- Kriteerien muodostamisessa hyödynnettiin hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän valmistelun rahoituskriteerejä (ns. VATE-rahoitus)

Avustusesityksessä sovelletut kriteerit

Kriteeri	Painokerroin	Kuvaus
Alueen väestömäärä	20 %	Kuvaa yleisesti alueen kokoa, mikä korreloi esimerkiksi hallinnollisten kulujen ja siirtyvän henkilöstön määrän suhteen.
Järjestämisvastuullisten organisaatioiden määrä	55 %	Kuvaa alueellisen muutoksen kompleksisuutta.
Perusosana jaettava avustus	10 %	Kyse on kaikkia alueita koskevasta lakisääteisestä muutoksesta. Tästä syystä jokaiselle alueelle turvattava tietty perusrahoitus hakemuksesta ja muista kriteereistä riippumattomasti.
Hakemuksessa esitetyt välttämättömät kulut	10 %	Kuvaa alueiden erityispiirteistä syntyviä kustannuksia.
Hakemusten pisteytys	5 %	Kuvaa hakemusten yleistä laatua.

Huom. Järjestämisvastuun erilaisuuden vuoksi Helsingin kaupungin ja HUS:n osalta sovellettiin toisenlaisia kriteerejä.

Hakemusten arvioinnissa sovelletut kriteerit

- Hakemuksissa esitetyt välttämättömät kustannukset (10%)
  - Hakemuksissa esitetyt kulut käytiin yksityiskohtaisesti läpi
  - Ei-välttämättömät kulut vähennettiin hakemusten lopullisesta vertailusta
- Hakemusten laadullinen pisteytys (5%)
  - Hakuilmoituksessa esitettiin joukko laadullisia arviointikriteereitä
  - Tavoitteena oli kannustaa alueet panostamaan suunnitelmien laatimiseen, jotta saataisiin mahdollisimman kattava kuva alueiden lähtötilanteesta
  - Kriteerien toteutumista arvioitiin asteikolla 1 - 5 ja ne koskivat mm. hakemuksen toteutettavuutta, seurattavuutta ja riskienhallintaa

Helsingin kaupungin ja HUS:n kohdalla sovelletut kriteerit

- Helsingin osalta lähtökohdaksi otettiin neljän lähimmän verrokkialueen (Kainuu, Pohjois-Karjala, Etelä-Karjala ja Kymenlaakso) avustussumman keskiarvo
  - Verrokkialueet valittiin järjestämisvastuullisten organisaatioiden määrän perusteella
- HUS:n osalta lähtökohdaksi otettiin kolmasosa niiden hyvinvointialueiden avustussummasta, joiden alueella sijaitsee yliopistollinen sairaala
  - Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat noin kolmannes sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista

Jatkotoimenpiteet

- Nyt myönnetyn rahoituksen maksaminen alueille alkaa tammikuun 2022 alussa
- Alueet suunnittelevat rahoituksen käytön ja vastaavat siitä, että se kohdennetaan välttämättömiin toimenpiteisiin
  - ensimmäisenä on kuitenkin toteutettava päätöksenteon, hallinnon, talouden ja henkilöstöhallinnon tarvitsemien tietojärjestelmien käyttöön tarvittavat toimenpiteet
- Ministeriöt tukevat ja ohjaavat alueiden toimenpiteiden toteutusta sekä vastaavat tarvittavien kansallisten toimenpiteiden toteuttamisesta.
- Ministeriöt arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmisteluja ja myös siihen osoitettavan rahoituksen käyttöä ja riittävyyttä. Hyvinvointialueiden mahdollista lisärahoitustarvetta arvioidaan täytäntöönpanon edetessä, ja siihen varaudutaan lisätalousarvioesityksissä vuonna 2022.